

MAGYAR LAP

+ 3 lei

Taxa postală plătită
aprobării Dir. Gen. PTT No. ...

LEI-POSTA

Nagyszabású Róbert urnak
NAGYSZABÁSÚ RÓBERT URNAKFőszerkesztő:
dr Paál ÁrpádKERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP
V. évfolyam, 271 (1417) szám * Péntek, 1936 november 27Főmunkatárs:
dr Gyárfás Elemér

Németország és Japán egyezményük öltött a kommu- nista internacionale ellen

Közös eljárással védekeznek a vörös világközpont beavatkozá-
sai leküzdésére

Berlinből jelentik: Japán itteni nagykövete, Musajoki vikomt a japán császár nevében s másrészt Ribbentrop nagykövét és meghatalmazott miniszter a Hitler vezérkancellár nevében szerdán egyezményt írtak alá, mely a két államnak a kommunista internacionale elleni közös védekezésére vonatkozik. Az egyezmény szövegének bevezetése arra utal, hogy a kommunista internacionale az egyes államok belügyeibe való romboló beavatkozást tűzte ki célul s így nemcsak a belső békét és társadalmi rendet, de a világbékét is veszélyezteti. Ez elleni együttes védekezésre a német birodalom kormánya és a japán császári kormány elhatározta a következőket:

I. Az aláíró felek megegyeznek abban, hogy egymással kölcsönösen közlik a kommunista internacionale működésére vonatkozó értesüléseiket és állandóan megtárgyalják a szoros együttműködésben megteendő szükséges elővigyázatossági rendszabályokat.

a) A két szerződő fél illetékes hatóságai szoros együttműködést fejtenek ki a kommunista internacionale működéséről való értesülések kiserelése tekintetében, továbbá a kommunista internacionale elleni védekezésre nézve.

b) Az aláíró felek illetékes hatóságai az érvényben lévő törvények keretében szigorú rendszabályokat alkalmaznak mindazok ellen, akik közvet-

ve, vagy közvetlenül úgy az ország belsejében, mint a külföldön a kommunista internacionale szolgálataiban állanak s annak felforgató törekvéseit elősegítik. A szerződő felek illetékes hatóságai munkájuk megkönnyítésére ebből a célból állandó bizottságot szerveznek. Ez a bizottság fogja megvizsgálni a kommunista internacionale felforgató törekvéseinek leküzdésére alkalmas rendszabályok életbe léptetését.

II. A szerződő felek felhívják a többi kommunista veszedelemtől fenyegetett államokat a megegyezésben való részvételre, vagy pedig arra, hogy a szerződés szellemében ők is tegyék meg védelmi intézkedéseiket.

III. A megegyezés annak aláírása után azonnal életbelép és érvényességi tartama öt év. Ennek az időnek letelte előtt a szerződő felek megtárgyalják a további együttműködés módjait.

Olaszország is csatlakozik

Rómából jelentik: Itteni politikai körök tudomása szerint Olaszország is hajlandó a német-japán egyezmény aláírására. Ciano külügyminiszter kedden hosszas tárgyalást folytatott a japán követtel és megbeszélte vele a német-japán egyezményhez való csatlakozás eshetőségét.

Willer József a Magyar Párt nevében nagyszabású felirati beszédet mondott

Kifejezte, hogy a kisebbségi kérdést loyálisan és
kölcsonös jóhiszeműséggel kell megoldani

Bucuresti. Saját tud. A válaszfelirati vita keretében Willer József magyarpárti képviselő nagy beszédet mondott szerda este a képviselőházban.

— Ismétellen megmondottuk — kezdte, hogy az állam legfontosabb kérdései közé tartozik a kisebbségi kérdés közmegegyezésre való megoldása. Meg vagyunk győződve, hogy ezt a nézetet mauskévé tessük politikai életünk vezetői is, legalább is azok, akik előnyben részesítik a nemzet igazi érdekeit, szabadulni tudnak túlzó eszmék befolyása alól és nem tartanak igényt pillanatnyi sikerekre. Ma, mikor a civilizált világ szakadék szélén áll, nem lehet megmenteni a népeket a végveszélytől, csak egyesült erővel és mély kötelezettséggel. Azért igyekeznünk kell a kisebbségi kérdést is loyálisan és kölcsonös jóhiszeműséggel megoldáshoz vinni, annál is inkább, mert ez magának az országnak is érdeke. Kijelentem, hogy szembe akarunk néz-

ni a lényeges helyzettel. Nem felejtjük el, de ne feledjék el önk sem, hogy

mi kisebbségek tisztességes állampolgárai vagyunk az országnak.

Olyan vidékeken élünk, ahol a többségi és kisebbségi népek vegyesen laknak, azért szükséges, hogy biztosítsuk e népek békés együttélését az állam érdekeinek tiszteletbentartásával. Nekünk kötelességünk rámutatni azokra a nehézségekre, amelyek népünk fejlődését megakasztják s az említett békés együttélést megzavarják.

Azért a mi tevékenységünk az állam konszolidálása szempontjából is jelentőséggel bír.

— A kisebbségi kérdés fontosságát Dinu Bratianu is átérzte, amikor oradeai beszédében ezzel foglalkozott. Bratianu, mint jó hazafi, aki minden szavát összhangzóba kell hoz-

za nemzete és országa érdekeivel, azt mondta Oradean, hogy a kisebbségek meg vannak elégedve helyzetükkel, mi azonban itt magunk között megmondhatjuk őszintén, hogy ebben az ügyben magukal a kisebbségeket kell megkérdezni, mert ők hivatottak a nyilatkozásra. Nem szükséges talán, hogy folyton megismételjük loyális nyilatkozatainkat, mert

mert hiszen már az a tény, hogy ide jövünk feltárni panaszainkat s itt kérjük problémáink megvizsgálását és megoldását, loyális cselekedet.

Kérem tehát hallgassanak meg engem jóindulattal és barátságosan.

— Minden embernek a legegyszerűbb joga az élethez való jog, ebben az elemi jogunkban vagyunk napról-napra jobban veszélyeztetve. Értelmiségi rétegünk nemrégiben valósággal halálos dőfést kapott és semmi jelét nem látom annak, hogy a jövőben javulni fog a helyzet. A kisebbségi tisztviselők az utcára kerültek, annak ellenére, hogy a miniszterelnök és a pénzügyminiszter megígérték nekünk, hogy az elbocsátottak meg fogják kapni nyugdíjajukat. Még a betegeknek sem engedik meg a nyugdíjbavonulást, ha nem mutatnak fel bizonyítványt arról, hogy letették a román nyelvvizsgát. De viszont ennek a bizonyítványnak a megszerzése éppen azért lehetetlen számunkra, mert betegek.

— De nemcsak a köztisztviselői pálya zárult el a mi fiatalságunk előtt. Kiküszöbölnek bennünket az ipari és kereskedelmi vállalatoktól is. Hiába biztosítottak bennünket a nemzeti munkavédelemről szóló törvény tárgyalásakor, hogy a román szó román állampolgárt jelent. A vállalatokra gyakorolt nyomás kényszeríti őket a kisebbségi alkalmazottak elbocsátására és lehetetlenné teszi számunkra új kisebbségi munkaerők felvételét.

Jonel Pop: Megtörténik románokkal is, hogy elbocsátják őket hivatalukból. Itt van Medrea ezredes esete, akit elbocsátottak, mert nem akart egy rendőrségi szakvizsgát letenni.

— Nevetséges egy kivételt említeni — feleli Willer, — azonban általános intézkedések miatt szenvedünk. Én azért vagyok itt, — folytatta beszédét, — hogy azt mutassam meg, hogy nekünk mi fáj. A román nyelvvizsga alapján nem bocsátottak el román köztisztviselőket, noha vannak olyan magyarok, akik jobban beszélnek az állam nyelvét, mint sok ardeali román.

— Nem volt alkalmam vitatkozni Vaidával a numerus valahicus jelentéséről,

de ha ez a népességi számarány szerint való bánásmódot jelenti, akkor mi kijelenthetjük, hogy sohase járt eszünkbe, hogy többet kívánjunk.

De a jelenlegi rendszer a numerus nullusoz vezet, azért mi kétségbeesetten kell, hogy megkérdezzük: lehetségesnek tartják-e önk, hogy egy egész kisebbségi népet hirtelen leszállítsanak az értelmiségi és gazdasági foglalkozásukból a legalacsonyabb színvonalra s nem hiszik-e önk, hogy az ország nyugalmához szükséges a kisebbségekkel szemben való szabadszellemeű bánásmód?

Vita a kisebbségi lelkeszi kar helyzetéről

— Ugyanitt kell megemlítenem, milyen nyomoruságos helyzetbe jutottak a kisebbségi lelkeszek és a felekezeti tanítók. Az államsegély teljes hiánya, a kongruák elosztása körüli aránytalanság éppen azt az osztályt sújtja,

amely a népnek az állam szempontjából is fontos nevelésére hivatott.

Augustin Stanesco: Hatezer ortodox lelkész nem kap fizetést!

Willer: En készséggel tiltakozom ez ellen a helyzet ellen!

Preliceanu: Ön tökélet kovácsol abból, hogy az államnak nincs elég anyagi ereje ahhoz, hogy teljesítse az önkök kéréseit. Ön egy zárdai kisasszony hangnemében sértéseket vág a fejünkhöz!

A kisebbségi iskolák államsegélye

Willer folytatta beszédét: Különös aggodalommal vagyunk eltelve a jövő nemzedék, gyermekeink sorsa iránt, az elemi oktatás nagy nehézségekkel küzd. A törvény lehetőséget nyújt arra, hogy a kisebbségi gyermekek anyanyelvükön nyerjenek elemi oktatást. *Ezzel szemben az 1930-ban még 427 állami iskolában működött magyar szekcióból, az 1934-35. tanévben már csak 112 magyar szekció létezett. Ma még rosszabb a helyzet, ezekben a magyar szekciókban 11.480 magyar gyermek tanult, tehát nem számítva a felekezeti iskolákban tanuló gyerekeket, összesen 175.000 gyermek nem tanult anyanyelvén.*

Jonel Pop: Hány román tannyelvű állami iskola volt Ardealban 1918 előtt?

Willer: Nem azért vagyok itt, hogy a

Willer: Volt alkalmam kimutatni a miniszter úrnak, hogy az unitárius püspök kevesebb fizetést, illetve államsegélyt kap, mint egy parlamenti ajtónálló. Ha ön nem ismeri a számadatokat, akkor higgye el azt, amit én mondok.

Popescu: Szeretném már egyszer hallani önöktől, hogy valami jó is történt országunkban.

Willer: Tessék végig hallgatni és majd rámutatok én a jó dolgokra is.

multról beszéljek, de ha már szó van erről, nem voltak ilyen iskoláink, mert az állam támogatja a felekezeti iskolákat. A mi felekezeti iskoláink azonban ma nem kapnak egy krajczár segélyt sem.

Jonel Pop: Elismerem, hogy történnék hibák, de önök célzatosan állítják be a kérdéseket s olyan panaszokat sorakoztatnak fel, amelyek nem kizárólag magyar panaszok.

Willer: Hol van a célzatosság abban, hogy mi is akarunk államsegélyt?

Pop Ghita: Önök port akarnak hinteni az emberek szemébe: kifelé harcolnak a kormány ellen, amellyel alapjában véve meg vannak egyezve.

Willer: Ez a nóta kezd unalmassá válni.

Közös bizottságot a sváb kérdés tisztázására

A továbbiakban Willer, Bota képviselőnek válaszolva, ismertette a Satumare és Carei vidéki svábság problémáját s miután élénk vitát folytatott le Ghita Poppal, Bentoiu alminiszterrel és más közbeszólókkal, akiknek nem maradt adós a válasszal. Leszögezte:

ha valaki ma az elmagyarosodott svábok közül németnek érzi magát, azt mi nem kényszerítjük a magyar csatlódi tüzehelyhez. Én kértem a minisztert is, német kollégáimat is, alakítsunk vegyes bizottságot és vizsgáljuk meg a helyzetet s azok, akik németek akarnak lenni, nyilváníttassanak németeknek.

Önöknek minden eszközük megvan arra, hogy a gyöngébb ellenálló erejű elemeket befolyásolják, de csendőrökkel ne kezeljék ezt a kérdést. A sváb kérdésben nagyon elszélesedett a vita, különösen Pop Ghita igyekezett példakalkal is bizonyítani, hogy a magyarság ma is igyekszik a németeket magyarosítani.

Pop Ghita célzatos állításait részint Wil-

ler, részint Jósika igazította helyre s rámutattak arra, hogy sváb községekből egész küldöttségek jártak a Magyar Pártnál s közbenjárást kértek aziránt, hogy a magyar nyelvet iskolájukban megtarthassák.

A hontalanok ügye

Willer a továbbiakban az állampolgársági kérdést tárgyalta, nagy részletességgel. Rengeteg magyar kisebbségi család állampolgársági helyzete nincs ma megoldva. A kérések ezrei hevernek az igazságügyminisztériumban s még többben vannak azok, akiknek már nem is ad lehetőséget a törvény arra, hogy az állampolgársági lajstromba utólagosan felvétessék magukat. Ennek súlyos következményei vannak: elveszti az a kisebbségi polgár a munkakönyvét, nem vásárolhat ingatlant. Sőt ki van téve a kiutasítás veszélyének is. A honosítási kérések ügyében is sok kívánni való van. A kérelmezőnek le kell mondania eredeti honosságáról s a román állampolgárságot még tíz év múltával is kérdéses, hogy megkapja-e. Kérjük az igazságügyminisztert, találjon ebben az ügy-

ben méltányos megoldást.

Aztán a kisebbségi és magyarellenes féktelen agitáció ügyével foglalkozott Willer.

— A fővárosi sajtó is meggondolatlanul ír, aminek végzetes következményei vannak. A vidéki tisztviselő, a tanító, a csendőr, teljesen elvesztik józan ítélőképességüket e sajtó-agitáció hatása alatt és odáig jutottunk, hogy egy kis vidéki lap *Szent Bertalan-éjszakák* rendezésében látja a kisebbségi kérdés megoldását. Vannak dícséretes kivételek, mint a brasovi prefektus, aki nagy mérséklettel öröködi a kisebbségi nép és a többség közötti békes együttélés lehetőségei fölött. *De sok helyen hiányzik a tapintatérzék, amellyel ezt a kérdést kezelni kell.* Beszéde további részében a cenzurával kapcsolatos panaszokat sorakoztatta fel Willer és aggályát fejezte ki a lapbetiltások miatt, amelyek ügyében megértő eljárást kért.

Ghita Pop itt közbeszólt s célzott az egyik fővárosi lap azon értesülésére, amely szerint a Magyar Párt nem állana távol a Brassói Lapok betiltásától. Willer ekkor a jelenlevő belügyminiszterhez fordulva kérte, igazolja: nem éppen ő járt el az említett lap érdekében?

Luca: Készséggel igazolom ezt, de hozzáteszem az ország színe előtt, hogy ez a közbenjárás nem fog eredményre vezetni!

Willer emlékeztetett arra, hogy a Magyar Párt pártközi bizottság kezébe kívánta letenni a kisebbségi kérdés megoldását. Ha a kormány és a többség ma sem óhajtja e bizottság megalkotását, akkor kéri, tegye vizsgálat tárgyává az előadottakat s a Magyar Párt mindig rendelkezésre áll, hogy megadja a szükséges felvilágosításokat.

Beszéde végén kijelentette Willer, hogy a Magyar Párt a felirati javaslatot nem fogadhatja el.

Gyermekek öreme:

Ripsz és Ropsz

két kócos kiskutya története.

Írta: Csürös Emilia

Mühlbeck Károly rajzaival

ára 100 lei.

Megrendelhető: könyvosztályunkban.

A halál tava

Írta: Biró Lajos Géza

Attól a pillanattól kezdve, hogy felment a szobájába, már minden mintha valami különös transzban történt volna. Magára zárta az ajtót és letelefont a portásnak, hogy senki se zavarja. Azután megírt néhány levelet, egyet az anyjának, egyet a barátjának, egyet pedig az ügyvédnek... és azután... azután hirtelen, mintegy villámütésre, minden átmenet nélkül úgy érezte, hogy valami egyszerűben, megmásíthatatlanul befejeződött... Mi is?... cikkázott keresztül rajta a gondolat, mi is az, aminek most itt vége szakadt? Nem vett magának fáradságot, hogy választ adjon a feltett kérdésre, mert akkor már zavaros és homályos érzések keringtek benne... Most egy másodpercig úgy érezte, mintha szeretné még elodázni az egészet, egy kicsit még lendületben tartani... a gépet addig... oh, hogyne addig, amíg elintéz mindent. Igen, ez szokásos, ezt magának is engedélyezhette még. A leveleit gondosan lezárta és lepecsételte, azután körülnézett a szobában. Mint mindig, úgy most is gyanakvóan, számtalanszor kinyitotta a szekrényajtókat, kihúzta a fiókokat és csak miután ismételtlen meggyőződött róla, hogy mindent rendbehozott, nyugodott meg egy kissé. Most néhány lépést tett, óvatosan körüljártatta szemeit a szobában, majd pedig egy kicsit távolabb nézett, túl a falakon, mindenüvé, ahol eddig megfordult, ahol „élt” és

úgy találta, hogy semmi más elintézni valója nincsen. Bezárta az ajtót, lehúzta a kulcsot és a hallban átadta a portásnak. Végre kilépett a szabadba.

Az utat a tóhoz már jól ismerte. Mindennap megjárta ezt az utat, amely a fürdőhelyeken megszokott, kényelmes kavicsos úttal kezdődött, hogy azután csakhamar egy keskeny erdei ösvényre szűküljön, míg az út vége nagyrészt a járattal öserdön vezetett keresztül. Nem volt más választása, ezen az úton kellett végighaladnia, ha találkozni akart rejtelmes és titkos barátjával, a hegyesűcs alatt fekvő tengerszemmel, amelyet a környéken „halál tava”-nak neveztek el. Már az első nap, amikor a portás a hotelben, mint a vidék egyik nevezetességéről beszélt neki a tóról, elhatározta, hogy mindennapi sétáját arra fogja irányítani és elkerüli a zajos és mondáin fürdőhely különböző szórakozóhelyeit. Egy helybéli suhanc vezette fel és abban a pillanatban, amikor meglátta a titokzatos vizet, valami különös és idegen erő ellenállhatatlanul foglyul ejtette. A kép, ami eléje tárult, nem hasonlított az üdülőhelyeken megszokott, édeskés panonámákhoz. Alighogy kilépett az erdőből, valóban egy más világban találta magát. Igen, ilyen lehet a halál — mormolta magában.

Ott pihent előtte a tó — a halál tava — méltóságtelejesen és ugyakkor fenyegetően, ismeretlen veszélyeket rejtve sötét méhében, beárnyékolva a partján büszkén és hatalmasan őrtálló fakolosszusoktól, kiszámíthatatlan örvényektől felkavarva, amint a végtelent, az

elérhetlent, a kifürkészhetlent és az ismeretlent zárja vesztőlő ölébe. És a vezetőnek minden percben akadt valami mondanivalója róla, kifogyhatatlan a fantasztikus történetek elmesélésében, amelyek mind megerősítették azt a mondain anyagot, hogy a tó hullámaiból senki még élve nem került elő.

Attól kezdve, mint a pontos hivatalnok, mindennap megjelent a tónál. Lelkiismeretesen és megbízhatóan hajtott végre látogatásait, mint katona, aki őrhelyére igyekszik. De valahányszor ott járt, utolsó pillanatban mindig visszarettent valamitől... mindig valami megmagyarázhatatlan és nevezéses ostobaságtól... a víz színétől, a cserjék zizegésétől, egy szagtól, amely a mélyről áramlott feléje és amelyben fojtó gázok szagára ismert, ami már annyi turistának okozta halálát... a felhők formájától és egyszer egy kiáltástól, igen, egy borzalmas kiáltás tört elő a mérhetetlen messziségből, sikoltva és kétségbeesetten és egyszer egy kart látott kiemelkedni, amely feléje intett és valami deformált és elfajzott vízi állat ragadozó feje bukkant elő... A tümemények ijeszten surrantak el szemei előtt... Elkínzottan és meggyőörtön vonszolta el magát, álmatlanul hanykolódott ágyában és mindennap több bizonyosságot nyert afelől, hogy a tó valóban a „halál tava”.

Oh, igen... most, hogy megint itt áll előtte, felkészülve mindenre és leszámolva

Olvassa el
pontosán
a szöveget

83

Az ODOLO megakadályozza az elfedés és rothadó folyamatokat a szájban, az ODOLO megszünteti a száj kellemetlen rossz szagát, az ODOLO üdít és élénkít. Az ODOLO védőleg hat fertőzés ellen, tehát nátha, torokfájás, influenza és más hasonló veszélyek esetében. Általánosan ismeretes az ODOLO üdítő hatása hőségben, sportolásnál és testi fáradtságánál.

ODOLO
SZÁJVIZ FOGPÉP

Egészségenek óra

83 a tökéletesített ODOLO jelzése, melynek fertőtlenítő hatását nagy mértékben fokoztuk. Az ODOLO-nak ezt a kiváló baktériumölő hatását bakteriológiai és klinikai kísérletek tudományosan bebizonyították.

... hogy Spanyolországban Franco tábornok nemzeti felkelést szervez a madridi vörös uralom ellen és légi úton indul a spanyol főváros felé...

Nekem: mintha hályog hullott volna le a szeméről, most már sok mindent megértettem, de önkéntelenül lelkiismeretfurdalás gyötört. Kínzó: a felelősségérzet, hátha tudtomon kívül magam is eszközévé lettem egy aránytalan véztes mozgalomnak.

Am, nemsokára ismét megnyugtattam önmagam. Azzal érveltem, hogy elvégre nem vagyok egyéb, mint egy kötelességét teljesítő pilóta, öntudatlan alkatrésze egy történelmi gépezetnek, amelynek hatásáért engem valóban nem terhel a felelősség. Elhatároztam, hogy továbbra is változatlanul teljesítem megbízóim utasításait, vakon, katonás felelősséggel, anélkül, hogy beleavatóznék olyan történelmi eseményekbe, amelyeket sem megváltoztatni, sem megakadályozni egyébként sem áll a módomban.

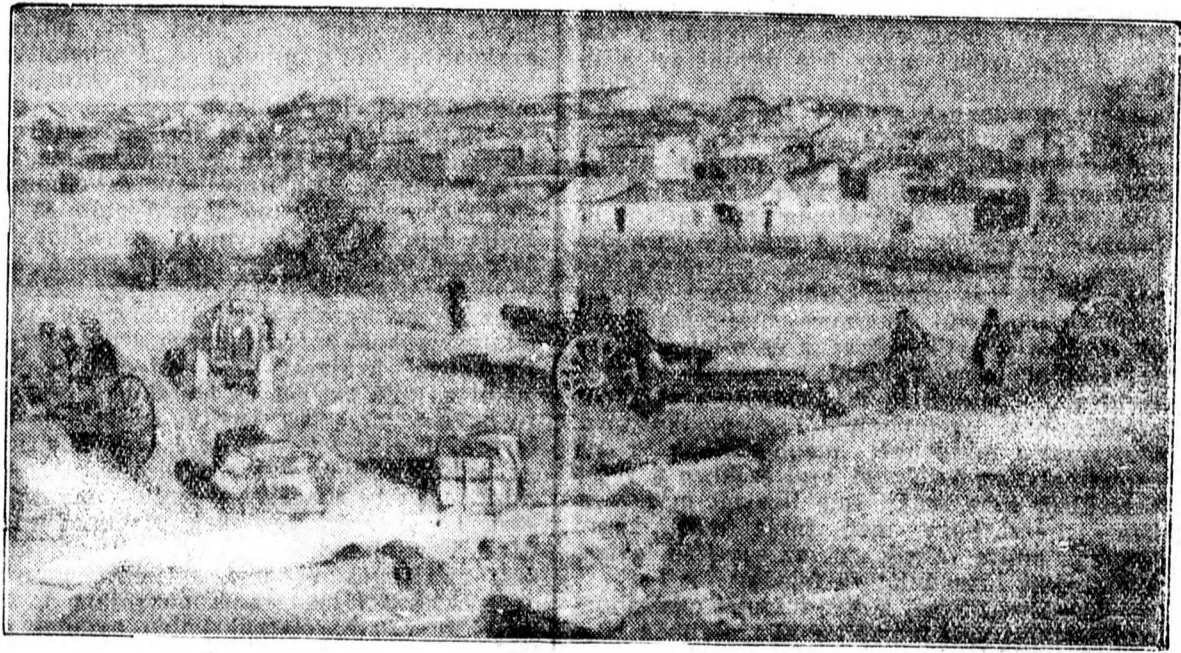
Lisszabonban croydoni ismerősöm azt az utasítást adta számomra, hogy haladéktalanul induljak útnak Biarritz felé és készüljek fel további légiútra, amelyeket felsőbb utasításra és titkos megbízással kell végrehajtanom. A parancs értelmében szerencsésen el is jutottam Biarritzba, majd onnan tovább Marseillebe.

A pikk hírály fele

Az utasítást, amelyet most kaptam, a legkülönösebb parancs volt, amelyet eddig életemben teljesítettem. Megbizóm, a spanyol tiszt, akinek nevét soha nem sikerült meg-

rajzi ábrázolva.

— Induljon most azonnal vissza Biarritzba, dalmas hőst országhódító és nemzetmentő útjának kiinduló pontjára.

A nemzeti csapatok nehéz tüzérség állásai Madrid előtt

Madridért már hetek óta folynak az elkeseredett harcok. A vörösök egyre-másra kapják Oroszországból a megerősítő ezredeket és hadianyagot, úgy hogy a nemzeti csapatok már nem spanyol testvéreikkel, hanem az uszító oroszokkal állanak szemben. A kegyetlen küzdelemnek Spanyolország gyönyörű fővárosa áldozatul esik, mert a lépésről lépésre kivonuló oroszok minden házat felrobbantanak maguk mögött.

A spanyol szabadságharc első szárnycsapás

Burnuszban, fején selyem-turbán arab törzsfőnököknek öltözve érkeztek meg Franco tábornok Tetuánba

Különös átöltözés a repülőgépen. — A spanyol nemzeti
kelés országhódító és nemzetmentő útjának kiinduló pontja

A gép berregve emelkedett a levegőbe, mialatt mögöttünk hangos kiáltás harsant fel: — Tábornok úr, az egyenruháját!... Megállásról már szó sem lehetett! Egyszer fokozódó sebességgel száguldottunk az óceán fölött s a gépben most már rajtam és a műszereszen kívül csupán a tábornok foglalt helyet, aki menet közben most egyszerre vetkezni kezdett. Egyenruháját levetette, gondosan becsomagolta kis kézitáskájába, majd felöltött magára egy pompás fehér burnuszt, fejére selyemturbánt csavart s mielőtt felocsudhattam volna álmélkodásomból, felismerhetetlen álöltözékben, előkelő marokkói sejk, a marakesi törzsek tiszteletet parancsoló főnöke ült mellettem...

lévő üres barakkok egyikébe, ahol néhány órára lepihentünk. Másnap, még alig haladott, máris folytattuk útunkat Tetuán felé. Az arab törzsfőnök öltözött tábornok dolatokba merülve ült mellettem. Időseim vizsgálódva, fürkésző pillantással nézett rám, gyelemmel kísérve, merre halad az útunk. Meg egyre fokozódó sebességgel, de telve a legkos aggodalommal vezettem a gépet egyre vább. Fogalmam sem volt róla, nem is tudtam, mi készül és soha nem gondoltam arra, hogy júl. 18-án olyan közel járunk világtörténelmi események bekövetkezéséhez.

Óriási lelkesedés Tetuánban

Dél felé írt, amikor egyszerre felébredtem.

mindennel, most, hogy ebben az elmondhatatlan közelségben van hozzá... a tóhoz és ahhoz, ami mögött van, most, amikor már a megfoghatatlan dolgok kezdenek kitapinthatóvá válni, most először érzi igazán a vízből delejes erővel maga felé áradni azt a titokzatos hatalmat és erőt... magát a titkot, a véget, mindennek a végét. Igen, ahogy most itt áll előtte, a végzet előtt, végre egyszer megszabadultan és feloldva minden terhes köteletől, mérhetetlen távolságban mindattól, amit eddig életének nevezett, amint itt belenéz a mélybe és látja magát viaskodni benne, fuldokolva a tarajos fodrokban felpezsgő, mérges gázok között, ahogy a jeges víztől tehetetlenül merevvé görcsösödött testét elkapja a gyilkos örvény és mint élettelen fahusángot ragadja mind mélyebbre és mélyebbre... amint itt áll ebben a különös szédületében, szempontoktól elvonatkoztatva, érzi azzal a mindennél megbízhatóbb, tiszta és csalhatatlan öszlönnel, ami ezekben a végső percekben soha senkit sem hagyott még cserben... érzi, hogy meg fogja most kapni tőle... amire vágyik... az egyetlen legigazibb békét, harmóniát és feledést...

Még egy utolsó, fáradt tekintet oda, ahonnan — most már mindennél világosabban látja — soha többé nincs visszatérés: ezekre a különös bokrokra és cserjékre, erre a fűre, erre a lombra, ezekre a gigantikus fákra, erre az egész soha és sehol nem látott növényvilágra itt fenn, amely komoran és vészesen övezi rejtett és féltett kincsét és fogja őrizni őt is az idők végtelenségéig... Még egy utolsó tekintet, búcsú, istenhozzád a hegytetőhöz, amely

most egyszerre olyan ismerősnek tűnik fel előtte, mintha már látta volna valahol régen, mielőtt még valaha is járt volna itt... mikor is? ... hol is? ... a paradicsomban, vagy a halál völgyében? ... Most egy pillanatra egybeolvad előtte minden... Meghatottan és könnyezve valami imát mormol. Azután nyitott szemmel előrebukik.

Hangos csobbanással törí keresztül a tó sáma tükrét, fogvacogva és hideglelősen, lélegzetvisszafojtva, halálraváltan és elhomályosult szemekkel kapkod levegő után és csapkodja rémülettel tébolyultan a halálos vizet. Még egy másodperc milliomod része és az örvény menthetetlenül elkapja, egy áldozatra éhes fogsor leszakítja lábait törzseről, vagy a elbugyborékoló mérges gázok halálra fojlik. Kapkodva lélegzik, már érzi mellére nehezdedni a fojtó gyilkost és amott egy csobbanás nyomán valami test hasítja a vizet és feléje tart... Eszeveszett sikoltozásával fellármázza az erdő csendjét, vad rikkoltásokkal csukladozik ide-oda a vízben, amint mindjobban érzi, hogy tagjai kezdenek megmerevedni... Most egy másodpernyi néma csend, amelyben az idegek végső feszültségében nyugalmat parancsol magára. Koponyájára és szemgolyóira valami elviselhetetlen nyomás nehezedik; az agytekeresek felmondják a szolgálatot és szemük előtt a jelenségek csak mint körbe karikázó, tarka csíkok tűnnek tova. Újabb másodperc telik el, testének minden legkisebb porcikájával, minden idegszálával a várható neszeli, az eljövendőt, a titkot... Eszeveszeten kalapáló szíve minden egyes dobbanásával mintha ki akarna törni rej-

tekéből. Most hirtelen kiemelkedik félig a vízből. Teljes erejéből, minden maradék életenergiájával figyel; érzi, most dől el a sorsa. Kiábrándultan merül vissza. Néhány másodperc mullott el, a tünemény — a tó és minden, ami körüveszt és hozzátapad — mintha élőképpbe merevedett volna, nem változik. Mi ez? Becsapták? Ki és mivel? — villan fel benne a gondolat. Néhány tempót vesz és azután türelmetlenül és idegesen körülnéz. Ebben a pillanatban tudatára ébred annak, hogy egy rendkívül kellemes vízű tóban uszkal és mániákusan magán hagyta ruháit. Még egy utolsó, tetszetős mentőgondolata támad, hogy van, akinek a számára a „halál tava” is az életet jelenti, de rögtön utána már érzi, hogy hazudik magának, hogy állítja magát és hogy itt nem erről van szó. Még egy ideig zavartan csapkod és lubickol, szeretné megjátszani maga előtt azt, hogy csak egy kis felfrissülésért vetette magát a habok közé. De szígyene és zavara egyre nő. A levelekre gondol és a készülődéseire. Óvatosan kikémlél, hogy nem vette-e észre valaki. Egy pillanatra mintha az idegenvezető alakja lépne elő az erdő fái közül. Mellette a borbély és a pincér. A suhanc és társai hasukat fogva röhögnek rajta. A kép azonban eltűnik és egyedül marad.

Nemsokára kikászolódik a vízből és miután még egyszer meggyőződött róla, hogy senki sem leste ki a tóban töltött perceit és esztelen rémüldözéseit, teljes erejéből nekiramodik és továtűnik az erdő sűrűjében. A testére tapadó vizes ruha undorral és szégyennel tölti el.

Knut
az elle
a

Berlin

nő a felh
osztó biz
tatta. Nag
hogy Knu
teljes erő
Ossietzki
zatot tett
redetten t
annak jut
tartanak.
birodalom
vottságán
nak meg

.....

A
a
he

Del
eny

Páris

elnök ve
ülést tart
miniszter
kérdéseir
sőbbben is
szonnyal
a London
mind a
deteinek

összhang
erősíthet
nyol két
gaskodó
zete a k

— M
gek lekü
számítan
Fran
szik

— A
közölte
hajók és
kikötőjei
rozta, ho
jogait, d
celona h
zött érth

A spany
jet szit
kormán
mon biz
rösöktől
nyarakh
látszik.

Knut Hamsun is tiltakozik az ellen, hogy Ossietzki-nek adták a Nobel-díjat

Berlinből jelentik: Németországban egyre nő a felháborodás amiatt, hogy a Nobeldíj-osztó bizottság a békedíjat Ossietzki-nek juttatta. Nagy meglepéssel tárgyalják azt, hogy Knut Hamsun, Észak legnagyobb írója, teljes erővel küzdött az ellen, hogy a díjat Ossietzki kapja meg. Knut Hamsun nyilatkozatot tett közzé a norvég lapokban és elkészenedten tiltakozik az ellen, hogy a békedíjat annak juttatták, akit hazájában hazaárulónak tartanak. Egyébként valószínű, hogy a német birodalom azzal fog válaszolni a Nobel-díj bizottságának döntésére, hogy német alattvalóknak meg fogja tiltani a Nobel-díj elfogadását.

*Egy kis öröme
mindenkinek szükrége van,*

Töképpen akkor, ha pillanatnyilag szűken van a pénz. Közelfekvő ilyenkor, hogy azokat a dolgokat igyekezzünk kellemesekké tenni, melyekre mulhatatlanul szükségünk van. Példának okáért készítünk egy csésze tápláló és jóízű kávét Valódi Franck-kal izesített Kathreiner Kneipp Malátakávé-ból, mely nagyon olcsó.

Kathreiner és Franck
*éppen a mai nehéz
időkben ajánlatos.*

A francia államtanács a kiélezett nemzetközi helyzettel foglalkozott

Delbos külügyminiszter megállapította, hogy a helyzet enyhült. — A német-japán egyezményt új keresztes hadjárat kezdetének mondotta

Párizsból jelentik: Lebrun köztársasági elnök vezetése alatt az államtanács szerdán ülést tartott. Ez alkalommal Delbos külügyminiszter a nemzetközi helyzet legidősebb kérdéseiről nagyobb beszámolót mondott. Elsősorban is Franciaország és Anglia közötti viszonyt foglalkozott. Megállapította, hogy a London és Párizs közötti együttműködés mind a két kormány nézeteinek és cselekedeteinek teljes összhangjára vezetett. Ilyen összhang folytán a francia kormány is meg erősíthette azt az elhatározását, hogy a spanyol kérdésben Franciaország szigorúan ragaszkodik a be nem avatkozáshoz. Ez a nézete a képviselőház legtöbb tagjának is.

Még távol vagyunk ugyan a nehézségek leküzdésétől — mondotta Delbos, — de számítani lehet arra, hogy Franciaország és Anglia nem nyugszik meg addig, amíg el nem éri a kívánatos eredményt.

A burgosi kormány azt a kívánságát közölte — folytatta Delbos — hogy külföldi hajók és állampolgárok távozzanak Barcelona kikötőjéből. Erre a francia kormány elhatározta, hogy megvédi polgárai és kereskedelmi jogait, de mindaddig semmi sem történt Barcelona kikötőjében. Ilyen körülmények között érthető okokból nem foglalhatunk nyilvánosan állást, mert olyan eshetőségekről van szó, amelyeket bajos előre meghatározni. Franciaország elhatározta, hogy békés politikát folytat és tanujelét adta, hogy emellett szilárdan kitart. Azonban ha a spanyol partokon az események olyan fordulatot vesznek, hogy az ország érdekei, a Földközi-tengeren szerzett jogai vagy az Afrikával való összeköttetései veszedelemben forognak, Franciaország határozottan fog tudni védekezni.

Delbos külügyminiszter ezután arról szólt, hogy mindezekig a nemzetközi helyzet rendkívül feszült volt, de ez a feszültség az utóbbi napokban lényegesen enyhült. Ezt igazolja Stäckling halálának megváltoztatása és a londoni benemavatkozási bizottság több állásfoglalása.

Szívélyes és gazdaságilag is előnyös összeköttetést a kisantanttal!

Delbos a továbbiakban azokkal a híresztelésekkel foglalkozott, melyek arról terjedtek

el, hogy Franciaország és a kisantant államai közötti viszonyok különösen Jugoszlávia részéről, változás előtt állanak. Ezzel szemben Delbos hivatkozott Stojadinovics jugoszláv miniszterelnök nyilatkozatára, amelyet a belgrádi francia követ előtt tett és amelyben kijelentette, hogy Franciaország tökéletesen megértette és kielégítette Jugoszlávia szükségleteit.

A továbbiakban Delbos beszéde arra utalt, hogy Franciaország külkereskedelmi forgalmának valami nagyobb és átfogóbb rendszer szerint újja kell szerveződnie. Ebben az új külkereskedelmi rendszerben különösen az árucserre terén, olyan fejlődést kell előmozdítani, mely különösen a kisantant államai javára minden lehető gazdasági előnyt biztosít.

Delbos ezután újból Franciaország békeszándékát hangoztatta. Utalt arra, hogy aggodalommal figyelték a német-orosz feszültséget és ezért örülnek Stäckling megkegyelmezésének.

Reméli, hogy ez az intézkedés megfelelően enyhíti a német-orosz feszültséget és a német-japán egyezmény miatti izgatott hangulatot.

A német-japán legújabb egyezményről különben a külügyminiszter azt mondotta, hogy annak inkább csak elvi jelentősége van, s így egyelőre még nem gyakorlati kérdés. Azonban szerinte ez az elvi megállapodás se kedvező az általános béke gondolatára nézve. Ugyanis az elvi megállapodást valami új keresztes hadjáratra indító szellem tölti el, amit se Franciaország, se Anglia, se más békéhez ragaszkodó államok nem tehetnek a magukévá.

A szovjetkormány megkegyelmezett Stäckling német mérnöknek és két társának

A többi hat halálra ítélet kivégezték. — A túlmunkáztatás elleni mozgalom volt a bűnük

Moszkvából jelentik: A szovjet központi végrehajtó bizottságának elnöksége döntött a legutóbbi kilenc halálos ítélet dolgában, melyet a novobiszki hadbírósg hozott Stäckling német mérnök és társai ellen. A vád az volt ellenük, hogy a komarovói bányákban ellenforradalmi mozgalmat szerveztek. Ez a mozgalom abból állott, hogy a Stachnov-féle túlmunkázó módszer erőltetése ellen a munkásokat csak a rendes munkamenetben való maradásra biztatták.

A legfelsőbb szovjet-tanács úgy döntött, hogy Stäckling mérnök, továbbá Leomenko és Kovalenko munkavezetők halálbüntetését tízévi fogságra változtatta; azonban fenntartotta a halálbüntetéseket Moskov, Subin, Cuzin, Andrejev, Liacenko és Pshenkonau nevű

vádoltakkal szemben. Ezeket a döntés kihirdetése után agyonlőtték.

Londonból jelentik: Az angol politikai körökben cáfolják azokat a híreket, mintha Ribbentrop német nagykövet az angol külügyi hivatalban az oroszországgal való diplomáciai szakításról szólott volna. Cáfolják azt a hírt is, hogy az angol kormány a Stäckling ügyében közbelépett volna Majski orosz nagykövethél. Csak azt erősítik meg, hogy a német-orosz feszültség és a német-japán egyezmény aggodalmat keltett Londonban.

Moszkvából jelentik: A Tass orosz távirati ügynökség is cáfolja, hogy a moszkvai angol nagykövet a szovjetkormánytól közbelépett volna a halálraítélt német mérnök megkegyelmezése érdekében.

A spanyol polgárháborút kezdettől fogva a Szovjet szította azzal, hogy hadianyagot szállított a kormánycsapatoknak. A nemzetiek lépten-nyomon bizonyosságát látják ennek abban, hogy a vémoskótól zsákmányolt hadiszerek mind orosz gyárból kerültek elő. Képünkön egy orosz tank látszik, amelyet a marokkóiak zsákmányoltak a vörösöktől.

A GYERMEK

ROVATVEZETŐ:
CSÜRÖS EMILIA

FIFI BÁNATA

Fifi nézi az ablakból:
eső hull a sárba!
Ilyen csúnya, sáros utcán
nem szívesen járna.

Habfehér kis bundáskáját
kényeskedve rázza,
tudja, hogy ily tiszta kutya
nincsen hét határba.

Búsan ül hát az az ablakban
s gondolja magába:
— Be kár is, hogy a tisztaság
ilyen nagyon drága!

Minden vendég, aki csak jön
ezt elmagyarázza,
de ő azt is tudja ám hogy
mi ennek az ára!

Hogyha bösz kandúr sétál kint,
nem futhat utána,
mert az utcán tócsák vannak
s eső hull a sárba.

(E-1)

Pisti a Mikulást várja

Pisti az ablaktáblához lapította az orrát
és kinézett az ablakon. Halkan mondogatta
magának:

— Még tízszer alszunk, éppen tízszer al-
szunk és eljön! Bizony itt lesz!
— Kis lesz itt? — kérdezte Rózsika.
— Látszik, hogy leány vagy, ha még ezt
se tudod! — mondotta Pisti megvetéssel.
— Hát a Mikulást!

Rózsika hangosan nevetett:
— Igen! Most már tudom! A Mikulás bá-
csi jön! Hoz majd almát, diót, mogyorót. Az
nagyon jó!

— Jó bizony! És cukrot is hoz! — lódi-
otta Pisti.

— Azt is! És tavaly elvitte a féllábú Sá-
rit, a hajás babámat és mikor a Jézuska visz-
zahozta karácsonykor, új haja volt és meg-
volt mind a két lába.

— A Rigónak is új nyergel hozott a
Mikulás! — mondotta Pisti.

— Te Pisti, — szólt élénken Rózsika, —
az én babámnak már megint levált az egész
haja. Odateszem az ablakba, hátha a Mikulás-
bácsi megint megjavítja!

— Teheted! — mondotta Pisti.

— Es a Makit is odateszem, mert hiány-
zik az egyik kereke. Hátha azt is megjavítja!
— folytatta Rózsika.

— Lehet, hogy megjavítja! — hagyta
helyben Pisti.

— Es a multkor leöntöttem tintával egy
könyvet apuka íróasztalán, vajjon azt is el-
tünteti a Mikulás? — kérdezte Rózsika.

— Azt már nem hiszem! — felelte komo-
lyan Pisti.

— De ha akarja, akkor tudja! — erőskö-
dött Rózsika.

— Csakhogy a Mikulás ilyesmit nem akar!
Az nem az ő dolga, hogy a ténit ellüntesse,
mert a ténit nem szabad kiönteni.

— Odakint lassanként beszélgetett.
— Anyuskám! Gyujtsunk lámpát! — nya-
fogott Rózsika.

— Nem lehet, bogárkám, — felelte szomo-
rán anyuka. A villany nagyon drága és ta-
karékoskodni kell vele. Egy félóra: majd el-
beszélgetünk így a kályha tűzének fénye mel-
lett, akkor hazajön majd apuka és felgyújtjuk
a villanyt.

— Anyuskám, ugy-e mi szegények va-
gyunk? — mondotta Pisti.

— Eredj már kis csacsi! Kitél hallottál
ilyesmit? Te is, meg Rózsika is gazdagok
vagytok, mert anyukátok is, apukátok is él
és itt vagyunk veletek. Mi pedig apukával
azért vagyunk gazdagok, mert két ilyen egész-
séges és jó gyermekünk van, mint te és Ró-
zsika!

Pisti sokáig hallgatott, aztán azt mondta:
— De ugy-e, apukának mindig nagyon
kevés a pénze!

— Ez igaz! De nem az a boldog ember,
akinek sok a pénze, hanem az, aki a kevéssel
is megelégszik.

Rózsika az ablaknál állott és kinézett az
utára. Nyafogva kérdezte:

— Anyu-u-ú, mikor mehetek már én is
sétálni? Ki az utcára!

— Csitt, bogárkám, ne kérdezd! Majd ha

pénze lesz apukának és megtalálhatjuk a
cipőcskédet.

Megszóllt az előszoba csengő, hazajött
apuka. Felgyűlt a villany. A kis család vidá-
man megvacsorázott, aztán a gyermekek
ágyba kerültek és anyuka becsukta a gyermek-
szoba ajtaját. Rózsika hamar elaludt, Pisti
csak ezt várta. Titokban odasurrant apuka
íróasztalához és elvette a ragasztót. Majd
kiemelte a játékládából Sári babát és
megragasztotta a haját. Aztán előkapargatta
a Maki majom elgurult kerekét és egy görbe
szeggel azt is megigazította. Mikor ezzel is ké-
szben volt, kilépett egy füzetlapot és azt írta
rája: „Edes Mikulás bácsi! Ez a Rózsika olyan
buta. Minden törött játékát veled akarja meg-
csináltatni, még a kiöntött tintát is, pedig
azért már ügyis kikapott. Én megigazítottam
helyetted, a Sarit meg a Makit, hogy ne legyen
dolgod velük. Ehelyett azt kérem tőled, hogy
talpaiddal meg a Rózsika cipőjét, mert azt én
nem tudom és apukának nincsen pénze rá,
pedig Rózsika nagyon szeretne az utcára
menni. Én magamnak nem is kérek semmit,
mert új cipőt kaptam, mikor beiratlak az is-
kolába, de ha hoznál egy kis cukrot, az na-
gyon jó lenne. Kezdet csokolom!

Pisti”.

Ezt a levelet borítékba tette és a párnája
alá rejtette. Másnap reggel be akarta dobni
egy leveleszekrénybe, hogy megkapja a Mikú-
lás bácsi.

Amde hogy történt, mint történt, azt senki
sem tudja, annyit bizonyos, hogy mikor fel-
kelt nem volt a levél a párnája alatt és Mikú-
lás napjának reggelén Rózsika ágya előtt egy
pár gyönyörű új cipő fényelt. Pisti cipője is
tele volt csokoládéval és cukros mandulával.
A két gyermek tapsolt, kacagott és Pisti azon
törte a fejét:

— Csak azt szeretném tudni, honnan
tudja a Mikulás bácsi, hogy én a cukros man-
dulát olyan nagyon szeretem! Hiszen erről egy
betűt sem írtam a levelemben!

(cs. e.)

Odafent a csillagos mezőkön két kócos kis
angyalka beszélgetett. Azt mondta az egyik:

— Az a Pisti nemcsak jó, hanem okos
gyerek is! Meglátod, még miniszter lesz be-
löle, ha felnő.

— Bizonyára munkaügyi miniszter lesz!
— felelte a másik angyalka és egy egész ma-
rék fényes csillagot szórt Pistiók házára.

(cs. e.)

A 259. számban közölt rejtvények helyes
megfejtése:

I. Hervad már ligetünk diszei hullanak
Tarlott bokrai közt sárga levél zörög
(Berzsenyi Dániel)

II. Jack London.

Megfejtették: Dvorzsák Magda, Becker Erzsé-
ke, Domokos Rozália és Bucika, Kovácsik Jolika,
Kacsó Sárika és Péter, Kovács Icuka, Péteri Kál-
mán, Verebes Sárika, Molnár Kató, Marosi Zol-
tika, Kerekes Géza, Vargha Ferike, Szabó Géza.

A kisrösvöl meséskönyvet Kacsó Sárika és
Péter (Mercuria Ciuc) nyerte meg. Postára tet-
ték.

Eminéni üzeni:

Domokos Rozália és Bucika. Azt már látom,
hogy ügyes kis rejtvényfejtők vagytok és örven-
dek is ennek, de még jobban örvendének, ha
levélkétek nem lenne olyan kurta, mint a nyuszi
farka. Mások ugye, hosszabb levelet fogtok írni!
Dvorzsák Magda. A gonosz liba meséje igen ked-
ves történet, nem csodálom, hogy olyan nagyon
tetszett! De talán még jobban tetszene, ha tud-
nád, hogy igazan megtörtént esemény. Derék do-
log, hogy megpróbálkoztok a keresztrejtvényvel
is — kíváncsi vagyok, sikerül-e? Becker Erzsike.
Ügyes kislány vagy Erzsikém, hogy olyan helye-
sen fejtetted meg a rejtvényeket. Mások se mu-
laszd el! Kovácsik Jolika. Tetszik-e a „Zöld
elefánt” Jolikám? Sajnálom, hogy nem láthatta-
lak, mint tündérkirálynét, de remélem, ha még-
egyszer szerepelsz, ott lehetek majd én is a né-
zőtöred! Faragó László, Vozár Rozika, Sándor
Sanyika, Ségér Pál, Csáki Antal, Csáki Anna,
Kelemen István, Kóti Julia, Döme Annuska, Vo-
zár István, Döme János, Agocs Pirooska, Batki
Rozika, Kovács Mariska, Bugyi Matilda, Farkas
Vera, Mészáros Elemér, Köböl Mária, Csonka Ma-
riska, Tóth Etel, Boros Mariska, Bugyi Mária,
Uri Erzsé, Kiss P. Rozália, Urbán Juulka, Léval
Ilus, Uri Anna (Tipari.) Köszönöm aranyos levél-
kéteket drága gyerekek — bizony régóta nem írt-
atok, nagyon vártam már, hogy újból megszólal-
jatok. Persze nagy kár, hogy a mi szépen elter-
vezett paprikás lakománkból megint nem lett
semmi, de vigasztalódjunk azzal, hogy ami ké-
sik, nem mulik. Nagy örömet szerez nekem az,
hogy olyan kedvesen leírjátok a falucskátok ese-
ményeit. Mikor levélkéteket olvasom, mindig
ugy érzem, hogy én is ott vagyok köztetek és
csak a kezemet kell kinyujtanom, hogy megsi-
mogathassam arcocskátokat, fejcskétéket. Nem-
sokára jön a Mikulás. Várjátok-e nagyon? Majd
azt is írjátok meg, hogy kinek mit hozott. Szere-
tettem öllek külön-külön mindegyiketeket és
kedves születeknek is mondjátok meg otthon,
hogy tiszteltem őket. Írjátok mielőbb megint,
Évike majd külön válaszol nektek, Szöke Mária.
Addig is, amíg külön levélben köszönöm meg a
„rajkok” leveleivel szerzett örömtől mindkettőtö-
ket szívből üdvözöllek. Nagy Erzsike, Papp Teri,
Komáromi Marcsa, Molnár Rózsika, Ilyés M. Mag-
dolna, Siroz Ilonka, Cs. Bálint Rózsika, Sántha
Ferenc, Fábán Mária, Komáromi Lajos, Harausz
Mária, Cs. Bálint Gyurka, Kádár Sándor, Kádár
Feri, Köller József, Sz. Tráger Ildikó (Simleul-
Silvaneil.) Az a nagy doboz ugyancsak kedves
meglepetés volt drága gyerekek, hát még mi-
kor kinyitottam s ott szundikáltak benne a ti ker-
etek gyönyörű ibolyái, hófehér és rózsaszínű
krizantémjait. Nagyon köszönöm figyelmeteket!
Ha láttátok volna, hogy milyen kedvesen nyuj-
tózkodtak az ibolyák a friss vízben a hosszú posz-
talt utazás után és a krizantém kócos frizurája
milyen hamar felfrissült — örültetek volna neki.
De én még jobban örülök, mert ezek az előttem
illatozó kedves, szép virágok, a ti szívecskeitek
névnapj jókívánságait hozták és mindennap azt
mondják el nekem újból és újból, hogy nem hi-
ba dolgozunk mi itt a szerkesztőségben, mert
ugye, hogy minden szavunk megtalálja a hozzá-
tök vezető utat. Kedves levélkéteket is köszö-
nöm és szívből öllek mindnyájatokat. Írjátok
mielőbb újból. Föld Erzsébet. „Arany szívnek
arany gondolatja” volt ez a kedves virágküldé-
mény. Addig is, amíg külön levelet írhatok, na-
gyon köszönöm ezt a megható figyelmet.

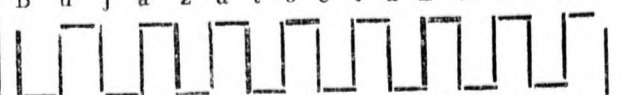
A többi levélre következő rovatunkban vále
szolok.

REJTVÉNYEK

I. TITKOS IRAS

Es. Lisa. Ó.
Só. Akj. Ji
Ih—hu. Üb.
Ku. Ól.—Nel
El májl!.. J.

II. VONALREJTVÉNY

B u j a z a t ó c t a n u u t a

 e f t a u t a h é l l a l f a f ó

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal és előfizetés teljesítési helye

Oradea, Strada Regele Carol II. 5.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 800, félre 400

negyedévre 210, egy hóra 70 let.

Magyarországon: Egész évre 50 P, félre 25 P, negyedévre 13 P

Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepek 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.

Telefon: 27.

Felelősszerkesztő: **PEKÉDI GYÖRGY**

Ciuj szerkesztő: **dr Sulyok István**

Ciuj, Piata Unirii 13.

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem adunk vissza.

Csak a választékos magánlevelekre válaszolunk.

Időjárás

Az időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Mérsékelt déli légáramlás, sok helyen köd. Délután kevés eső. A hőmérséklet nem változik lényegesen.

Francia küldöttség a december 1-iki ünnepségeken. Bucurestiből jelentik: A jugoszláv és csehszlovák parlamentárokon kívül december 1-én részt fog venni az ünnepségeken egy francia vezérkari tisztekből álló küldöttség is.

A BELGA REKISTÁK VEZÉRE A RÓMAI RÁDIÓ ELŐADÓJA. (Brüsszel.) Belga politikai körökben nagy meglepetéssel tárgyalják azt a hírt, hogy az olasz kormány megengedte Degrellének, a belgiumi rexista mozgalom vezérének, hogy hetenként egyszer előadást tartson a római rádióban. A belga külügyminiszter állítólag felvilágosítást kért a brüsszeli olasz követtől, hangoztatva, hogy ha a hír igaz, kénytelen lenne Rómában tiltakozást bejelenteni.

LEFÜLELT ZSEBMETSZŐ. Turda. Sajtó tud. A Turda melletti Räsboieni vasúti állomáson Cismasin rendőrkapitány elfogta Tudose Gheorghe veszedelmes nemzeközi zsebmetszőt éppen abban a pillanatban, mikor egy tárgy-muresi kereskedő zsebéből öt-ezer leit emelt ki. A hirhett zsebtolvajt átadták a tárgy-muresi ügyészségnek.

Heves összeütközés Varsóban a diákság és a rendőrség között. Varsóból jelentik: Az egyetem épületét megszálló egyetemi ifjúságot szerdáról csütörtökre virradó éjjel felszólította a rendőrség, hogy ürítse ki az épületet. A diákok heves támadással feleltek a felhívásra, ezért a rendőrség könyfakasztó bombákkal volt kénytelen védekezni. Valamennyi diákot letartóztatták és az egyetem épületét kiürítették. Az egyetemi hatóságok ezután elrendelték az egyetem formaszerinti lezárását.

Pedal-harmónium

2 manual, 6 sor nyelvű, amerikai szívórendszer, kiforastalan állapotban, jutányos áron eladó. Megfelel kisebb templom vagy kapolina részére. — Harmóniumok minden nagyságban. **WEGENSTEIN** orgona- és harmóniumgyár, Timişoara, III. Bul. Mihai Viteazul 30.

HALÁLOZÁS. *Pislea* Teodor a zalai rendőrség főnöke 45 éves korában elhunyt. Simleul Silvaniein helyezték örök nyugalomra nagy részvét mellett.

Elkobozták két oradeai nagykereskedőtől a „paprikapótlék” készítésére kiadott engedélyt. Oradea. Sajtó tud. Dr Ciupa Lazar tisztiorvos egy rendőrtiszt kíséretében tegnap délelőtti megjelent a Saguna-utca 5. szám alatt lévő, Grünberger Ignác tulajdonát képező fűszeráru nagykereskedő cégnél, innen pedig a Piata Mihai Viteazul 5. szám alatt lévő Goldring és Weinstock céghez ment s a közegészségügyi miniszter rendeletét felmutatva, mindkét cégtől elkobozta azt az évekkel ezelőtti kiadott miniszteri engedélyt, amelynek alapján a fenti cégeknek megengedték, hogy „paprikapótlékot” hozhassanak forgalomba. A közegészségügyi miniszterium rendelkezésével kapcsolatosan hivatalos helyen kijelentették, hogy ezeket a paprika pótlékokat liszt- és festékanyaggal keverve állították elő és ezért a miniszterium beszüntette az ilyen árucikkek további forgalomba hozatalát.

Zürichi zárlat. Párizs 20.25 egyenyed, London 21.30, Newyork 435.12, Brüsszel 73.57 fél, Milánó 22.92 fél, Amszterdam 235.90, Berlin 175, Bécs — schilling 76.20, Prága 15.40, Varsó 81.50, Belgrád 10.00, Bucuresti 325.

TANFELÜGYELŐI KINEVEZÉS. *Albani* Sajtó tud. Az albani püspöki főhatóság a hunedoarai esperesi kerület egyházi tanfelügyelőjévé Rill Albert petrosani plébánost nevezte ki.

FIATALEMBEREK TÁMADÁSA A JÁTEKBARLANGOK ELLEN. Bucurestiből jelentik: Fiatalemberek csoportja végigjárkor fiatalemberekből álló csoportok végigjárták azokat a játékbarlangokat, amelyekben titkos szerencsejáték folyt és feldúlták azokat. Az egyik játékbarlangban a Boulevardu Acaemiein a tulajdonos és a személyzet szembe szállt a támadókkal és kizitusa fejlődött ki, amelyben többen megsebesültek. A rendőrség négy egyént letartóztatott, a többiek odébb álltak.

Harmincháromméter vastagságu őstengeri sórétegre akadtak Budapest mellett. Budapestről jelentik: A Soroksári-uton egy mechanikai szövőgyár telepén kútfúrás közben sósvízre leltek. Mayer István hydrogeologus helyszíni szemléje után megállapította, hogy harminchárom méter vastag őstengeri sóréteg húzódik a föld alatt, amelyből évenként 1,372.000 kg. konyhasót, 4.120 kg. szénbrómot és 240 kg. színjódot lehet leszűrni, amit Magyarország eddig valutaért vásárolt külső országokból. Rendkívül nagy jelentősége van ennek a felfedezésnek Budapest-fürdőváros szempontjából is, mert az őstengeri sóréteg segítségével tengeri fürdőt helyettesítő strandot lehet építeni.

SZTRÁJKOLNAK AZ EGYIK LEGNAGYOBB PÁRIZSI NYOMDAVÁLLALAT MUNKÁSAI. Párizsból jelentik: Long párizsi nyomdavállalatnál ezerszáz főből álló munkáscsapat sztrájkba lépett és megszállta az összes munkatermeket.

LONDON LEGNÉPSZERÜBB PAPIA. Az angol főváros legnépszerűbb papja kétszázötvenöt éves Bacon Fülöp, aki most telt be 80-ik születésnapját. A 80 éves pap évek hosszú sora óta London szegényeinek gondozásával foglalkozik. Ezek érdekében, mint egy tekintélyes külföldi folyóiratban olvassuk, eddig mintegy 60.000 levelet írt a különböző angol lapok szerkesztőjeihez. A levelek közül 8.000 szóról szóra meg is jelent a lapokban. Ezek hosszú során át így a szegényeknek ezreit tudta felkarolni és támogatni.

Kifosztottak egy fodrászüzletet a déli szűnet alatt. Brasov. Sajtó tud. A városban elkövetett sorozatos betörések csütörtökön délben egy újabb betöréssel szaporodtak. A déli szűnet alatt ismeretlen tettesek álkulccsal felnyitották Molnár János fodrászüzletét és a készpénztárból 2600 lei készpénzt vittek el, de mintegy nyolc-tízezer lei értékben magukkal vittek különböző felszerelési tárgyakat is. A rendőrség nyomoz.

Halálos gázolást idézett elő a könnyelműen felemelt sorompó. Oradea. Sajtó tud. Szerdán délelőtti hozott itéletet a Tábla Dragos István és Varga János cefai gazdálkodók bűnperében, akik meg ennek az évrnek az elején Gepiu közelében leeresztve találták az országutat elzáró sorompót. A két gazda a sorompót felemelte s áthaladt szekerével a vasuton. A sorompót azonban elfeledték ismét leengedni és a tíz percel utánuk jövő Barna Tódort, aki át akart hajtani a föltesen, szekerével együtt elkapta az ott elrohogó vonat, amely a gazdát halálragasztotta. A törvényték egyhónapi fogházra ítélte a két gondatlan gazdálkodót s a tábla szerdán jóváhagyta az itéletet.

Feljegyzések

A Katolikus Népszövetség új igazgatója Bálint József fiatal és erélyes férfiú. Ezenkívül pedig kitűnő érték lakozik benne a szervezés, a propaganda, a tömegmozgatás kérdéseiről. Az a munkarend legalább, melyet a népszövetségi tagozatok kezébe adott, erre vall. A népszövetségnek közel 300 falusi tagozata van. Ezek a tagozatok azonban sokszor bizonyos üres keretek, melyeket inkább csak szórakozási alkalmakkor szoktak igénybe venni. Egyébként papíron phen az egész nagy szervezet. Ott sem igen tudnak mihez kezdeni vele, ahol megvan a jóakarát és az arra termelt ember.

Ezzel a nagy kérdéssel sokat foglalkozott Márton Áron, míg a szervezet élén állott. Ő vetette meg alapját a népbiztosítási mozgalomnak, mely a kibontakozás útján halad. Ugyancsak ő tüzdött a népszövetség elé új-kori értelemben vett népnévelő feladatokat: ebből a szükségből született meg az Iskola c. folyóiratunk, az itteni magyar kultúrélet egyik legnagyobb sikere és ennek a szellemnek volt nagyarányu megnyilatkozása a hasonlóképpen példátlan sikerű nagygyűlés, mely egészen a népnevelés és a falu jegyében állott.

Bálint József pompás kis munkarendjében ezen az uton halad tovább, nyugodtan mondhatjuk, rendkívül ügyesen és kitűnő gyakorlati érzékkel. A tagozati vezetőknek világos programot ad a kezébe: hétről-hétre előbeírja, hogy tagozatát miként foglalkoztassa. Ezzel azonban nem elégszik meg: a foglalkoztatásnak, az előadásnak kész tervezetét is a kezébe adja. Ebben az első negyedévi füzetben 9 ilyen kis vázlat áll a falusi vezető rendelkezésére, melyekből minden nagyobb fejtejtés nélkül pompás népszerű előadást kanyaríthat. Minden negyedévre pedig további ilyen füzeteket ígér.

Ennek a módszernek nemesak gyakorlati, hanem nagy elvi jelentősége is van: széles népi tömegeket napjandig álló nagy kérdésekben közös lelki nevezőre hoz a hatásos eszközzel künd így a zürzavart ellen, mit az üzletes sajtó pusztá nyereség hátszathál vagy ismeretlen hatalmak szolgálatában állva a lelkekben támaszt.

Aki ezt a kis füzetet szerkesztette, ismeri a falut. A falu életének akar új útmet adni, régi szokásokat igyekszik felelveníteni, a meglevőket tiszta céljainak szolgálatába állítani. Milyen ötletes például az, hogy a besorozotti újoncok szokásos bucsuztatását a népszövetség társadalmi és vallásos feladatai közé sorozza!

Nem lepődünk meg azon, hogy bevezető sor-raiban heves szemrehányásokkal fordul különösen a sajtó felé. Valóban nem foglalkozunk eléggé proletár tömegeink problémáival, holott hova-tovább már csak proletárokból fog állani egész táborunk és még inkább tarjaskedési területeink. A módot, ahogyan ennek a foglalkozásnak hasznosan történnie kell, a gyakorlat mindeneetre megmutatná. Nem juthatunk el azonban eddig sem, ha el nem indulunk. Ez a pont az, amiben Bálint Józsefnek feltétlenül igaza van. (Skin.)

A TUDÓSÍTÓ szerkesztősége és kiadóhivatala értesíti olvasóit, hogy a kész novemberi számmal csak megkésve indíthatja. A sajtóellenőrző hivatal bizonyos okmányok beszerzésére szólította fel a lap igazgatóságát. Amíg ez megtörténik, a kiadóhivatal az olvasók szives türelmét kéri. Esetleg a decemberi számmal együtt küldi a novemberi füzetet is s mint kettős számot december első napjában indítja.

Konrád Viktor halála miatt örizetbe vette a rendőrség Grünstein Imrét

Oradea. Sajtó tud. Részletesen beszámoltunk arról a tragikusvégű kocsmal mulatozásról, amelynek halálos áldozata Konrád Viktor, a Schenker et Co. cég harmincegyéves főtisztviselője. Megírtuk, hogy egy kedélyes kocsmal mulatozás után, a társaság egyik tagja, egy kőteke-déséről és verékdeséről közismert Grünstein Imre nevű fiatal fakoreskedő, minden előzetes nézeteltérés vagy szóváltás nélkül leütötte és lerugta a vele egy társaságban lévő, mit sem sejtő Konrád Viktori, aki így még védekezésre sem gondolhatott. A kisérletükben lévő társaság legnagyobb megdöbbenésére, tehetetlenül, törött láb-bal került el a földön.

Konrád Viktori másnap az Irgalmasok kórházába szállították. A lábtörés komplikálódott, általános vérmérgözést keltett s mintegy három héttel a kinos éjszakai incidens után, szerdán

reggel meghalt a kórházban. Az ügyészségi orvos csütörtökön délelőtti boncolta fel Konrád Viktori holttestét és ezzel egyidőben a rendőrségen is megkezdődött a mulató társaság tagjainak kihallgatása.

A boncolás eredményének és a kihallgatások terhelő adatainak alapján a rendőrség csütörtökön délben örizetbe vette Grünstein Imrét.

A helybeli társasági élet közismert tagjai vonultak fel a rendőrségi kihallgatáson és rendkívül terhelő súlyos vallomások hangzottak el. A vallomásokból kitűnt, hogy Grünstein Imre aznap este is, a társaság több tagjába bele akart kéni és többeket megnyegyetni.

A kinos és szomorúvégű társasági boitrányt, széles körökben izgatottan tárgyalják. Grünstein Imrét valószínűleg üenteken kísérik át az ügyészségre.

CANTACUZINO TÁBOROK ELUTAZOTT SPANYOLORSZÁGBA, HOGY EZÜSTKARDOT NYUJTSON ÁT FRANCONAK. Bucurestiből jelentik: A „Capitala” jelentése szerint Zizi Cantacuzino tábornok, a „Mindent a hazáért” című alakulat vezére hűtő küldöttség élén eladult kedden Spanyolországba, hogy partjának ajándékát, egy színezüstből készült kardot nyújtson át Franco tábornoknak.

FELMENTETTÉK A HALÁLEMLÉVÉNY KÉT FŐVADLÓTTJÁT, A MÁSODRENDŰ VADLÓTTAK BÜNTETÉSÉT PEDIG SÜLYOSEJTETÉK. Bucurestiből jelentik: Tegnap délután hirdették ítéletet a bucuresti Tábla a cotroceni haláltünet elítélteinek ügyében. Vasilescu Vasile alpolgármester és Roger Bolomei főmérnök, építészeti ügyosztályfőnök fellebbezésének helyét adott. A törvényszék 1-1 esztendőre ítélte őket, de a Tábla mindkét elítélte felmentette. Viszont Vasile Jonescu és Const. Calit munkavezető technikusok hat hónapra szóló ítéletét ügyész fellebbezésre, másfél évi börtönrre emelte, mindkét elítélte szemben.

Drutu, Blumenfeld és Cozea vállalkozók másfél évi büntetését és Pompel mérnök felmentését jóváhagyta a Tábla. Összesen 900 egyén kártérítési igénye felett is döntött. Egyeseket felment, másokat leszállított a végösszegben 24 millió leit ítélt meg a célra.

A KONYHA TÜZÉTŐL LEÉGETT EGY HÁZ. Turda. Saját tud. A turda-megyei Jara községben Bogdan Mária 51 éves öregasszony ebéd-főzés közben a konyhája tűzhelyén olyan nagy tüzet rakott, hogy a kicsapódó lángok belekaptak a faház falába s a gyorsan elterjedő tűz az egész házat elhamvasztotta.

* **Mindnyájan bele kell törődnünk azon változathatatlanságba, hogy az életigények kifinomulásával a fogak épsége is állandóan gyengül.** Nevezetesen minél puhább ételt fogyasztunk, annál kevésbé vesszük igénybe a fogakat, miáltal azok erősségükből is veszítenek. Ezen igen radikálisan lehet segíteni, mindenekelőtt egy fertőtlenítő fogvizet használni által, amely nemcsak a fogak közötti részbe, hanem a száj elrejtettebb üregébe is behatol, hogy ott alaposan fertőtlenítsen. Az ODOL olyan szájvizet, amelynek hatóereje órákon át tart. ODOL fertőtleníti. ODOL egy 40 év óta kipróbált szájvizet. Aki ODOL-t rendszeresen használ, az alkalmazza a legjobb száj- és fogápolási eljárást.

Figyelem!

Legelőszőbb perzsa szőnyeg beszerzési forrás, rendelésre és készre Mindenféle gyapjú fonalak és felvett anyagok, mintázott és festett zsákszőnyegek nagy választékban. Hozzávaló sodrott gyapjú fonalak minden színben csak a „FORTUNA” szövedőben szerezhető be. Oradea, Strada Vlăhuța 4. szám, az udvarban.

PUSZTÍTÓ VIHAR DÜHÖNG A FEKETE TENGERTEN. A Fekete-tengeren nagy vihar dühög. A kikötőben horgonyzó hajók több S. O. S. jelzést fogtak fel. A jelentések szerint több hajó is veszélyben van. Egy olasz és a Valea görög hajók kétségbeesetten harcolnak a hullámokkal. A Hisartoto és Erinola görög hajók S. O. S. jeleket adtak le, más hír nincs róluk.

Elítélte a hadbíróóság a Madgearut halállal fenyegető fiatal embereket. (Bucuresti). A brasovi hadbíróóság meghozta ítéletét annak az öt gárdistának az ügyében, akik Madgearu Virgilt, Luput és dr. Mezenescut halállal fenyegették meg. Radu Tutuianut 6 hónapi börtönrre és 2000 lei pénzbüntetésre, Gh. Bozdocot 3 hónapra és 2000 lei pénzbüntetésre, Ion Mitrea, Mircea Barsan és Dumitru Savoii vádlottakat pedig 3 hónap és 1000 lei pénzbüntetésre ítélték. Az ítélet ellen egy vádlott sem jelentett be fellebbezést.

A LEJTŐS PÁLYÁN ELINDÍTOTT ÜRES SINKOCSI SÜLYOS SZERENCSETLENSÉGET OKOZOTT. Satu-Mare. Saját tud. A városnak Negresti közelében hatalmas erdősege van többkilométeres iparvasúttal, amit most Blidárig meghosszabbítanak. Lohan László városi erdész az egyik pályakocsin a negresti telep felé igyekezett. Az út felét tehette meg, amikor észrevette, hogy egy üres sinkocsi óriás sebességgel rohan háttamögött a lejtős pályán. Lohannak annyi ideje sem volt, hogy a kocsiból kiugorjék. Az üres szerelvény összeütközött Lohan kocsijával s az erdész messze kirepült a pályatest mellé. Este a hazatérő munkások találtak rá, akik behozták a satu-merei kórházba. Az orvosok megállapították, hogy az öreg erdésznek mindkét lába eltört és súlyos belső zúzódásokat szenvedett. A vizsgálat megindult annak megállapítására, hogy a pályakocsi elszabadulásáért kit terhel a felelősség.

Adventben minden mulatság szigorúan tilos

A rendőrfőnökségtől kaptuk a következő értesítést:

A belügyminisztérium rendelkezése értelmében karácsony adventjének ideje alatt mindenféle nyilvános mulatság rendezése szigorúan tilos. A rendelkezés értelmében még a jótékony célú mulatságok rendezése sem képez kivételt. A rendőrség illetékes osztálya azért ez uton is felhívja a közönség figyelmét arra, hogy ilyen engedély elnyerése céljából minden kísérletezés hiábavaló. Popovici rendőrfőnök.

Elvesztési hirdetményeket,

valamint bármily más közleményt a

Monitorul Oficialban

való megjelentetésre elvállal és pontosan teljesít a

RUDOLF MOSSE

hirdetvállalat fiókja, Oradea.

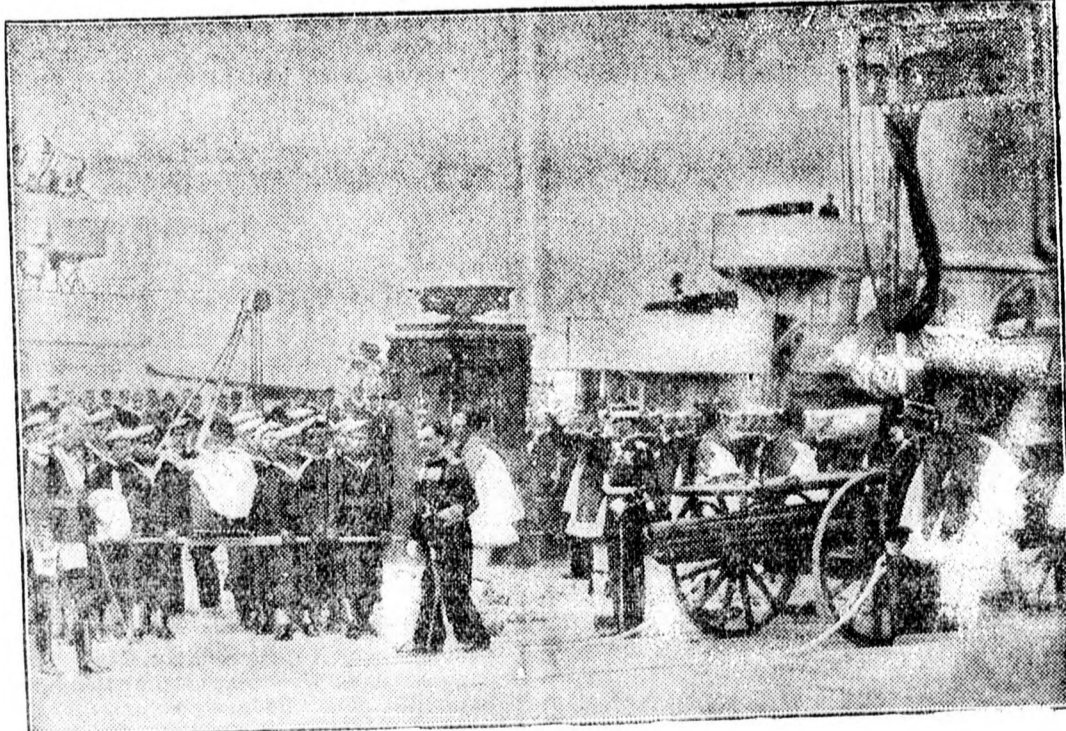
Bul. Regele Ferdinand 13. Telefon: 6-93.

Seletzky is kegyelmet kap? Bucurestiből jelentik: Allitóltag a december elsejei amnesztia alkalmával Seletzky is kegyelmet kap.

MEGHALT SURÁNYI NAGY JÓZSEF REF. LELKÉSZ. Chereu községben hetvennyolcadik életévében meghalt surányi Nagy József református lelkész. Surányi Nagy József ötvenkét évig állt a református egyház szolgálatában. Hosszu időn át a deji református egyházmegye számvevője, főjegyzője, majd esperese volt. Holttestét szerdán, november 25-én helyezték örök nyugalomra a gherlai református templomból. Halálát kiterjedt rokonság és hívei gyászolják.

Bűnvádi feljelentés az egyik satumarei szállítási vállalat ellen. Saját tud. A prágai Iosif Srnc & Neffen nemzetközi szállítási vállalat bűnvádi feljelentést tett a satumarei ügyészségben Glück Julius & Co. helybeli szállító cég ellen, akinek a címére még 1934-ben nagyobb összegű pénzt küldött, hogy azt több vagon pamut után a CFR-nél fizesse be. A satumarei cég — a feljelentés szerint — a pénzt elikkasztotta. A satumarei vállalat ellen megindult a büntügyi vizsgálat.

KIRABOLTAK EGY DITRAUI VENDÉGLŐST. Mercurea-Ciuc. Saját tud. Pálffy Zsigmond giurgiui-ditraui vendéglős panaszt tett a csendőrségnek, hogy éjszaka ismeretlen tettesek feltörték a vendéglője ajtaját és az ottani kézipénztárból ötezer lei készpénzt, több értékes ruhaneműjét, valamint italfélét elvitték. A csendőrök megindították a nyomozást a vakmerő betörők kézrekerítésére.

Konstantin görög király koporsója Piráus kikötőjében

Az idegenben elhunyt görög király, felesége és édesanyja holttestét nagy gyáspompával helyezték Athénben örök nyugalomra

* **A vakbélgyulladás veszélye elleni védekezés** egyik hatásos módszere abban áll, hogy az ember a beleit hetenként legalább egyszer a természetes „Ferenc József” keserűvízzel — reggel éhgyomorra egy pohárral — alaposan kitisztítja. Az orvosok ajánlják.

A MINISZTER VISSZAHELYEZTE ÁLLÁSUKBA AZ ALAPTALANUL MEGRÁGALMAZOTT TANÍTÓKAT. Simeria. Saját tud. Jelentettük, hogy a közoktatásügyi minisztérium hat simeriai állami tanítót, négy kisebbségi és két többségi minden indoklás nélkül felfüggesztett állásából. A mit sem sejtő tanítók Bucurestibe utaztak, hogy felfüggesztésük okairól tudomást szerezzenek. Itt azután kiderült, hogy egyik kollégájuk minden alapot nélkülöző feljelentésére történt a felfüggesztés „irredentizmus” címén. A miniszter a felfüggesztett tanítókat visszahelyezte állásukba.

PERFECT gép- és gyorsírónót, azonnali beépítésre keresünk. „Magyar Lapok” szerkesztősége. Jelentkezni délután 4-6-ig.

BRASOVBAN JELENTETIK MEG A DEUTSCHE TAGESZEITUNGOT. Brasov. Saját tud. A romániai Német Néppárt hivatalos lapja a nemzeti szocialista elveket valló „Deutsche Tageszeitung” a múlt hét folyamán Sibiából Brasovba helyezte át kiadóhivatalát és szerkesztőségét. Az áthelyezést a lap Brasov kedvezőbb földrajzi fekvésével magyarázza.

A MUNKANÉLKÜLIEK FÁT TERMELNEK DEVAN. Deva. Saját tud. Az időközi bizottság legutóbbi ülésén kimondotta, hogy a munkanélküliek foglalkoztatására a városi erdőből fát fognak kitermelni, ahol a munkanélküliek s a szegényebb polgárokat fogják foglalkoztatni. A termelésnél köbméterenként 17 leit s az ág-bog összeszedéséért 15 leit fognak fizetni. Az időn ez az első intézkedés a munkanélküliek ügyében.

Flammarionra emlékeztető, de annál még lenyűgözőbb stílussal és érdekesebben megírt népszerű tudományos könyv

Lenz János S. J.:

AZ EGEK HIRDETİK

A szerző egyike Közép-Európa legképzettebb csillagászainak. Könyvében nagyszerű lendülettel mutatja meg a világru hihetetlen és fantasztikus titkait. Sok képpel, nagyon szép kiállításal.

Ára 95 lei és 15 lei portó.

Kapható: KÖNYVOSZTALYUNKNÁL.

UJ VÁROSRESZT ÉPÍT ALKALMAZOTTAI SZÁMÁRA A CFR. Brasov. Saj. tud. Nagyszabású építkezést tervez a CFR itteni felügyelősége. Arról van szó, hogy a város közelében levő Dârste-telep mellett, a fővárosba vezető országút mentén 50 házat épít alkalmazottai számára. Valóságos CFR várost. A kiszemelt terület környékén természetesen egyszerre százszázalékkal emelkedtek a telep-árak.

BEKULDOTT HIREK

A turdai római katolikus Szociális Misszió a szegény gyermekekért. Saját tud. A Szociális Misszió, mint minden évben, ugy most is lelkes odaadással veszi ki részét abból a szeretet-akcióból, mellyel a turdai női-szervezetek minden karácsonykor a szegény ruhátlan gyermekeket felruhazzák, segítik és ezzel igazi ünneppé varázsolják részükre is a szeretet nagy ünnepét. Erre a célra a misszió már egy igen szépsikerű műscros tea-délutánt rendezett Bethlen Odön grófné elnöknő lelkes vezetésével és a fáradhatatlan missziós hölgyek közreműködésével. A teán a Magyar Kereskedők Egyesületében nagy-számú közönség jelent meg a szeretetteljes figyelemmel hallgatta Csatáry Adél missziós testvérnek igazi, lelki élményt nyújtó előadását. A missziós hölgyek kedves figyelmű vendégszeretettel fogadták a közönséget.

Korom Pál minorita házfőnök 33 éves papi jubileuma. Az aradi minorita rendház tagjai testvéri meleg ünneplésben részesítették Korom Pál minorita házfőnököt azon alkalomból, hogy november 25-én 30 éve az Urnak felszentelt papija. Ebbe a 30 évbe beleesett egy világháború, amelyben ő is, mint tábori lelkész részt vett. Hat érdemkeresztnek tulajdonosa és pedig: a román csillagrendnek, Ferenc József-rend, Károly csapattrend, szolgálati érdemkereszt, hadtest csapat dícséret és lelkészi érdemkeresztnek. Jubileuma alkalmából számosan keresték őt fel, hogy kifejezzék jó kívánságaikat és külföldről is régi ismerőseitől, barátaitól számos üdvözlő távirat és levél érkezett. Amilyen csendes volt jubileuma, éppen olyan tartalmas élete és munkássága. Jelenleg az aradi minorita rendháznak gazdasági vezetője; kemény feladatokat lát el és mindenki által közszeretettel örvend.

Háztartási tanfolyamok Turdán. Saját tud. A turdai Szociális Misszió az idén is megrendezi Turdán nagyhasznu és közérdekű háztartási tanfolyamát. A háztartási tanfolyam iránt általános nagy érdeklődés nyilvánul meg. Az idei tanfolyamoknak a főirányai: a fehérnemű varrás és szabás, szövés, valamint a főzés gyakorlati elsajátítása. A varró-tanfolyam vezetője Dévény Tömösváry Mariska, a kítőző szaktanárnő; a főző tanfolyam vezetője Zagoni Paula gazdasági tanárnő és a szövés tanfolyamot Derzi Papp Rózsika tanárnő fogja vezetni. A három tanfolyamra igen sok hallgató jelentkezett és a tanfolyamoknak az idén is előreláthatólag igen szép sikerük lesz.

**Országszerte
KÖZKEDVELTSÉGNEK
ÖRVEND A**

SUPER 3"
ALFA
IMPERATOR

**Standard
RÁDIÓ**

**Románia és Jugoszlávia
a régi Traian-hid közelében
épít új hidat a Dunán**

Timisoara. Saját tud. Franasovici Richárd közlekedésügyi miniszter tudvalevően Belgrádban járt, hogy aláírja azt a szerződést, amelyet Románia és Jugoszlávia egy hatalmas dunai híd építésére vonatkozólag kötött. A miniszter az aláírás után már haza is tért az országba s ugyanakkor a helyszíni munkálatok is megkezdődtek. Az új híd Turnuseverin és Kladova között épül meg.

Már 1898-ban indultak tárgyalások Románia és Szerbia között egy építendő dunai hídra vonatkozólag. Ennek az lett volna a szerződése, hogy Bucuresti és Belgrad között rövid útvonalon közvetlen közlekedési utat teremtsen, azonfelül Romániának Délszerbia s a további Balkán felé is összeköttetést biztosítson. Annakidején — harmincegy esztendővel ezelőtt — létre is jött az első megállapodás s a most kötött egyezmény tulajdonképpen a régi egyezmények elvi megállapításain alapszanak. Hogy a hídát közel négy évtized óta nem sikerült eddig megépíteni, annak oka olyan körülményekben keresendő, melyek a kérdést mindig elodázták, később pedig a világháború sátólta meg a terv kivételét.

Az ezernyolcszáz éves hídlábak

Egyébként az építendő dunai híd helyére nézve is sokáig nem tudtak megállapodni. Belgrádban szerették volna elérni, hogy a híd a bolgár határhoz közel valósuljon meg. Románia pedig ahhoz ragaszkodott, hogy Turnuseverin mellett építsék meg. Végül is a román álláspont győzött. A hatalmas dunai hídát Turnuseverin közelében építik meg, nem messze attól a helytől, ahol több mint ezernyolcszáz évvel ezelőtt Traján világhírű ezernyolcszáz éves Apollodoris — egyebek között a római Forum Traiani megalkotója

— megépítette az úgynevezett Traján-hídját. Turnuseverin és a jugoszláviai Kladova a rómaiak Egetája s a törökök Fetislam-ja között sekély vízállás idején még máig is több hid-oszlopot látni a Dunában, a húsz oszlop közül, amelyek annakidején régi, híres hidat tartották.

Az új híd valamivel lejjebb épül, pontos helyének megállapításán most dolgozik egy bizottság a helyszínen.

**A két állam közösen viseli
a hídépítés költségeit**

Az egyezmény megkötésével kapcsolatban a jugoszláv lapok felemlítik, hogy az új híd révén Bucuresti és Belgrad vagy kétszáz kilométernyivel közelebb kerülnek egymáshoz; ennnyivel rövidíti majd meg az új útvonal az utat a két város között. Természetesen vasutat terveznek, amely Romániából a hídon át Jugoszláviába vezet. Jugoszláviában már építik is a Kladova—Belgrad közötti vasútvonalat. Kladováról egyébként Délszerbiába, Nis és Szkoplje felé is lesz vasúti összeköttetés. Az építést mielőbb meg akarják kezdeni. Jellemző erre nézve, hogy Franasovici miniszter az egyezmény aláírásával kapcsolatban a belgrádi újságírókat már meg is hívta a híd felavatási ünnepére. Az építkezés költségeit illetően az egyezmény értelmében a két állam kölcsönösen meg fog állapodni. Amennyiben ebben a tekintetben valamelyes vitás kérdés merülne fel, úgy a csehszlovák közlekedésügyi miniszter jelöli ki a döntőbírószágot.

Az Al-Dunán ez lesz a harmadik híd. Jelenleg Belgradot két híd köli össze a bal parttal. Az egyik híd Zimonyra vezet, a másik meg Pancsovára. Az utóbbi hatalmas mű: né-

met reparációs anyagból készült. Van rajta vasúti, villamos, kocsis- és gyalogközlekedés. A timisoara—belgrádi vasútvonal halad keresztül rajta. Az új híd révén a Bucuresti és Belgrad közötti forgalomban mindkét eddigi vasúti összeköttetést — tehát úgy a jímboleait, mint pedig a versecit — mellőzhetik.

Az egyezményt Jugoszlávia részéről Mehmed Szpaho közlekedésügyi miniszter írta alá — jugoszláviai török ember, aki nem is olyan régen, amikor egy ízben Bucurestiből volt hazatérőben, átutaztában Timisoarán is járt. Fez volt a fején, úgy ült a szalonkocsiban...

Folyóirat-szemle

Vargha László S. J. érdekes cikke az Uj Korban az igazi tekintélyről és nacionalizmusról. Az Uj Kor katolikus politikai hetilap (szerkesztők: Aradi Zsolt, Bery László, graf Batthyány József) legutóbbi számában a szociális kérdések egyik legjobb ismerője és legkiválóbb szaktekinélye, Vargha László jezsuita atya irt feltűnést keltő cikket „Tekintély és világnézet” címmel, mely igen sok helyen fog vitára alkalmat adni, visszhangot találni Nyisztor Zoltán „A katolicizmus nevében” címmel ad választ a Korunk Szava részéről az Uj Kor ellen indított legutóbbi támadásra. Graf Batthyány József párizsi cikke az Uj Kor meghirdetett sorozatának első tanulmánya. Graf Batthyány József a francia katolikusok és azok politikai életviszonyairól r Párizsból. Almágy Gusztáv a magyar gyáripár helyzetével foglalkozik, sok adattal alátámasztott cikkében. Bery László Ciano gróffal történt római „kalandját” beszéli el. Posszonyi László színházi beszámolót irt. Rónay György Kosztolányi Dezsőt parantálja el. Kiss István a szegedi bérletekkel kapcsolatban füz reflexiókat. Kúhar Flóris, Szalóczy Peibárt érdekes könyvkritikákkal szerepelnek, Weninger Antal, Debrecen, a katolikus közepszerűségről irt. Rády Elemér pedig a népfrontnak egy cseh katolikus pártba való beszivargását mutatja be. Foglalkozik a lap minden aktuális heti kérdéssel. Egyes szám ára 20 fillér. Kapható mindenütt. Kiadóhivatal: Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 30. sz.

KÖZGAZDASÁG

Nehézségek merültek fel néhány külföldi nyersanyag kifizetése körül

Körlevél a felhatalmazott bankokhoz a devizák felhasználására

Bucurestiből jelentik: A sajtó behatóan foglalkozik a külkereskedelmi hivatal kompenzációs osztálya által a fővárosi felhatalmazott bankokhoz intézett körlevél tartalmával. Eszerint a külkereskedelmi hivatal újból megnehezítette néhány nagyon fontos külföldi nyersanyag — például a nyersgyapot (pamut), réz és rézárak stb. — vételárának kifizetését.

A bankokhoz küldött értesítés azt tartalmazza, hogy a nem kontingentált elsőrendű cikkek vételárát az importőrök nem fizethetik ki abból a deviza-diszponibilitásból, amit az A. jegyzékben lévő, elsőrendű fontosságú külföldi áruk vételárának kiegyenlítésére irányított elő a Nemzeti Bank.

A fővárosi sajtó megfelelő módon tárgyalja ezt, az importőrökre kedvezőtlen intézkedést és hangsúlyozza, hogy másutt a fentemlített fontos nyersanyagok behozatalát még anyagi áldozatok árán is elősegíteni igyekeznek az illetékes fórumok, de itt nem követik ezt a gyakorlatot. Nemesak a réz- és nyersanyagok árának kiegyenlítése válik így nehézkessé, hanem mindama cikkeké, amelyeket a kereskedelmi minisztérium kivett a kontingentált áruk jegyzékéből, mert azt akarta, hogy

ezek mentesüljenek a kontingens behozatali formások alól, tehát azok egyszerűbb importját igyekezett elősegíteni.

De a külkereskedelmi hivatal most megnehezíti a gyárak számára szükséges, fentemlített nyersanyagok importját, mert a fizetés lebonyolítását akadályozó intézkedés végeredményben ezt jelenti.

Sok árut tettek át a kompenzálható és szabadon behozható áruk jegyzékébe, de a legújabb intézkedés megnehezíti ezek importját.

Nemrégiben a Jegybank betiltotta azt a gyakorlatot, hogy az importőrök előre fizethessék a külföldön vásárolt áruk vételárát,

ami miatt akkor felsőbb helyen panaszt emeltek az érdekelt gyáripari és kereskedelmi körök. Mivel a most kiadott értesítés újabb bajt okozhat az importőröknek, a fővárosi nagy behozatali cégek és gyárak memorandummal fordulnak az illetékes fórumokhoz és azt kérik, hogy a külkereskedelmi hivatal sürgősen vonja vissza sérelmes körlevelét, nehogy a nyersanyagok behozatala megnehezüljön, mert ezáltal a gyárak működése elé is akadályok tornyosulnának.

Az országos nagyvásárt Oradeán december 7-én tartják.

MAXIMÁLIS ÁRAK TURDÁN. Sajtó tud. A városi tanács az elsőrangú élelmiszerek maximális árát a következőképpen állapította meg: Fehér liszt kilója 9.50, félféher 9 lei, barna 8.50. Fehér kenyér 9, félféher 8.50, barna 8 lei. Húsárak: Nagy marha kilója 20, növendék 22, szopó borjú 24, sertés 26, karaj 28, hárj 35, olvasztani való szalonna 30, vékony szalonna 28 lei. Kocka cukor kilója 31, kristály 29 lei.

Nem adnak ezentúl letelepedési engedélyt a bolgár konyhakertészeknek. Bolgár konyhakertészeknek ezentúl nem adnak letelepedési engedélyt az országban, azzal az indoklással, hogy elég számban vannak szakképzett konyhakertészeink.

TÁRGYALÁSOK A MÁRKA ROMÁNIAI ÁRFOLYAMÁNAK RÖGZÍTÉSE ERDEKÉBEN. Az utóbbi hónapokban a szabadforgalmi valuták közül a legnagyobb eltéréseket a márka árfolyama mutatta. Amint értesülünk, az importőrökre káros helyzet megszüntetése céljából a Banca Nationala delegátusa tárgyalásokat folytat Berlinben. Ezekben a tárgyalásokon rögzíteni akarják a márka romániai árfolyamát, hogy ezáltal stabil kalkulációs alapot biztosítsanak a Németországból importáló cégek számára.

Az államvasút új valutaátszámítási rendelete. Mint Bucurestiből jelentik, a CFR vezérigazgatója most új rendeletet adott ki a külföldi valuták leire való átszámításáról és az új árak december elsején lépnek életbe. Eszerint december 1-től kezdve a CFR a nemzetközi szállításoknál az alábbi alapon számítja át leire a külföldi valutákat: francia frank 4.80 lei, svájci frank 23.60 lei, arany frank 32.60 lei, egy belgasz 17.50 lti, egy belga frank 3.50 lei, papírdollár 103.90 lei, aranydollár 167.60 lei, német márka 40 lei, holland forint 55.50 lei, cseh korona 3.60 lei, olasz lira 5.40 lei, török lira 81 lei, angol fontsterling 506 lei, bolgár léva 1.25 lei, a pengő és az osztrák schilling 28—28 lei, a görög drachma 1.20 lei, szerb dinár 3.10 lei, lengyel zloty 19.50 lei. A rendelet előírja, hogy a pengő, az osztrák schilling, a márka, a léva, a dinár és a görög drachma után nem szabad semmiféle felárat számítani.

Új vezetőség a devai iparkamara élén. Saját tud. A devai iparkamara vezetőségének a választását a miniszter megsemmisítette és új választást írt elő, amely a napokban zajlott le. A választás szerint a kamara vezetősége a következőkből áll: Elnök: Sistaroviteanu Joan hategi bankigazgató, alelnökök: dr. Dănila Gheorghe és Voişan Dragomir. A végrehajtóbizottság két tagja: Cărpinişan Simion és dr. Campena Simion Deva.

Értékes lelkikönyvek:

- Müller Lajos S. J.: A JÓ ISTEN.**
Isten végtelen irgalmáról írt értékes, színes, felemelő és gyakorlati munka Ára 70 lei
- Müller Lajos S. J.: ISTEN KEZÉBEN**
Az Isten akaratára hagyatkozás művészetére tanít az élet minden változatában Ára 120 lei
- Csávossy S. J.: EGYÜTT A MESTERREL**
A Jézus Szíve-tisztelet szellemében feldolgozott lelkigyakorlatos témák. Lelkigyakorlatra, napi elmélkedésekre is elsőrendű Ára 110 lei
- Csávossy: A NAGY KIRÁLY NYOMDOKAIN**
A lelkigyakorlatok II. hetének anyaga, teljesen kidolgozott elmélkedésekben. Napi elmélkedésekre is igen kitérő Ára 235 lei
- Dr. Schmiedt Béla: LELKET AZ ÉLETBE!**
Lelkigyakorlatos témák megkapó, mesteri feldolgozása, modern példákban Ára 110 lei
- Blažovitch Jákó O. S. E.: A LEGFÁJÓBB VÁLSÁG**
A modern család válságáról bravuros ügyességgel, értékes, finom, az intelligenciának szánt munka Ára 60 lei
- Wagner: A NAGY KIRÁLY KATONAI**
Szentül élt világi fiatalemberek mély lelkiéletét sugárzó életrajza Ára 60 lei
- Kaphatók: a Magyar Lapok könyvesztályánál.

SPORT

Üsszeállították a végleges magyar és angol válogatott csapatokat

Budapestről jelentik: Az angolok ellen készülő magyar válogatott szerdán újabb könyvnyű edzést tartott. Az edzés után Dietz dr szövetségi kapitány kijelölte a Londonban kiálló végleges csapatot. A csapat meglepetése, hogy a szövetségi kapitány Cseh középcsatárára mellett döntött. Az együttes, amely egyébként megegyezik a tegnapi számunkban közölt csapattal, a következők:

Szabó — Vágó, Biró — Dudás, Sárosi, Lázár — Sas, Vincze, Cseh, Zsengellér, Titkos.

Mint tartalékok Pálincás, Polgár, Szücs és Toldi utaznak a csapattal.

Az angol csapat.

Londonból jelentik: Az angol szövetség válogató bizottsága is kijelölte csapatát Magyarországgal szembe a következők:

Tweedy (Grimbsby Town) — Male (Arsenal), Catlin (Sheffield Wednesday) — Britton (Everton), Young (Huddersfield Town), Keen (Derby County) — Crooks (Derby County), Carter (Sunderland), Drake (Arsenal), Westwood (Bolton Wanderers), Johnson (Stoke City).

Általános vélemény szerint ilyen erős válogatott csapatot régen állított ki Anglia.

Bancila prefektus lemondott a Crisana ellenességéről. Oradea. Sajtó tud. Ismeretes az a lelkes áldozatkészség, amellyel Bancila dr, vármegyei prefektus a közelmúltban átvette a Crisana sportegyesület ügyeinek irányítását. Az ő igyekezetének tudható be, hogy a nagy válságból kikerült és hamarosan új erőre kapott az egyesület. Sajnálattal fordult a Crisana nem sokáig örülhetett az új elnök aktivitásának. Ugyanis Bancila dr betegségére hivatkozással tegnap lemondott a Crisana elnöki tiszttségéről. Bancila prefektus kiválása a sportéletből, általában veszteség a helybeli sportra.

Arcárcikletek

Hülönfélé

Idősebb
megbízható tisztességes asszony mindenféle házi munkát vállal elsőjére. Ferenc Jánosné, Oradea, Str. Decebal 32

Gyomorégés,
és gyomorsavtúltengés, emésztési zavarok, epéj ellen biztos hatású a Magotin gyomorpor. Ára 60 lei. Lerakat: Csanda gyógyszerár, Oradea.

Lakás

Butorozott szoba kiadó
idősebb magános úrnőnek. Cim: Oradea, Str. Vlahuta 56. szám.

Világos,
utcai butorozott szoba a központban azonnalra kiadó. Oradea, Strada Duca 8. I. em.

Kapualatti
butorozott szoba, külön előszobával, esetleg ellátással is kiadó. Oradea, Str. Nicolae Zeiga No. 7.

Két utcai szoba
konyha és mellékhelyiségekkel álló lakás kiadó. Oradea, Str. Leagănuși 12. sz.

Kiadó

egyszobás lakás. Oradea, Str. Dimitrie Cantemir 55. és Str. Pavel 17. szám.

Adás-vétel

Nagyobb íróasztal
keresek megvételre. — Ajánlatot: Matula céghez, Oradea, Bazár-épület.

Eladó

36 szobás pensió, vendéglő berendezéssel — 1,000,000 leiert. Oradea, Popovics iroda, Strada Vlahuta 6. szám.

Eladó

teljesen jó állapotban levő télikabát 12—13 éves fiúnak. Mártonffy, Oradea, Str. Densuşianu 25. szám.

Eladó

ebédlő kredenc, asztal és egy 6 karú csillár. Oradea, Str. Pasteur No. 37.

Jókarban

levő télikabát 10—12 éves fiú részére eladó. Oradea, Str. Barier 5.

PŰHA OLMOT állandóan vesz a Szent László-nyomda r. t. Oradea, Strada Regele Carol No. 5.